

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

สังคมทวิลักษณ์สิบสองพันนา: กรณีศึกษายานปอย
สังขาร บ้านถิ่น เมืองเชียงรุ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ผู้เขียน

นางสาว ศิวริน เลิศภูษิต

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิภาคศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.ม.ร.ว. รุจยา อาภากร

ประธานกรรมการ

รศ.ดร. ศิวรักษ์ ศิวารมย์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อเข้าใจกระบวนการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชาวไทลื้อบ้านถิ่นเพื่อคงความเป็นไทลื้อสิบสองพันนา ภายใต้นโยบายการพัฒนาของรัฐบาลจีนตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1970-ปี 2004 2) เพื่อศึกษาเนื้อหาของงานปอยเดือนหกเพื่อสะท้อนสังคมทวิลักษณ์ของชาวไทลื้อ บ้านถิ่น

ผู้เขียนได้ศึกษาสภาพสังคมทวิลักษณ์สิบสองพันนาซึ่งเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชาวไทลื้อในแต่ละช่วงเวลาเพื่อคงความเป็นไทลื้อสิบสองพันนา ทั้งนี้ “สังคมทวิลักษณ์” คือ ปรากฏการณ์การอยู่ร่วมกันระหว่างวัฒนธรรมอันกับวิถีชีวิตชาวไทลื้อที่ได้แสดงออกมาผ่านกิจกรรมสำคัญของสังคม โดยเฉพาะงานเทศกาลปีใหม่ซึ่งจัดขึ้นทุกปีในช่วงเดือนเมษายน ขอบเขตของอิทธิพลของแต่ละวิถีชีวิตแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลานี้ขึ้นอยู่กับการขยายตัวเข้ามาของสิบสองพันนาของค่านิยมและการปฏิบัติของชนชาติอื่น การศึกษานี้ได้แบ่งช่วงสังคมทวิลักษณ์เป็น 3 ช่วงหลักๆ ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ปี ค.ศ.1949-ต้นทศวรรษ 1960 หรือช่วงที่ประเทศจีนกำลังปฏิวัติสู่การเป็นสังคมนิยม สังคมในช่วงนี้ยังคงวัฒนธรรมดั้งเดิมอยู่มาก ในขณะที่ด้านการปกครองและเศรษฐกิจถูกควบคุมจากส่วนกลาง ช่วงที่ 2 ตั้งแต่กลางทศวรรษ 1960-ปลายทศวรรษ 1970 ซึ่งเป็นช่วงปฏิวัติวัฒนธรรมในสมัยเหมาเจ๋อตุง ความเป็นทวิลักษณ์และเอกลักษณ์ของชาวไทลื้อถูกกดไว้ภายใต้ความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศโดยกลุ่มผู้นำที่ไม่ยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ช่วงที่ 3 ตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1970 เป็นต้นมา ช่วงสุดท้ายนี้เป็นช่วงที่ประเทศจีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจและเปิดประเทศรับการลงทุนจากต่างชาติ สังคมในสิบสองพันนาโน้มเอียงไปทางบริโภคนิยมอย่างเห็นได้ชัด

การเปลี่ยนแปลงของสังคมทวิลักษณ์ในสิบสองปันนาในแต่ละช่วงเกิดจากการผลักดันจากปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ กระนั้นทุกครั้งที่สังคมเอนเอียงไปตามกระแสภายนอกมากเกินไป ชาวไทลื้อจะสร้างปัจจัยภายในเพื่อรักษาสมดุลของการอยู่ร่วมกันระหว่างชาวไทลื้อกับชาวฮั่นในสิบสองปันนา ได้แก่ การฟื้นฟูพุทธศาสนาและการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ไทลื้อในช่วงงานประเพณีปีใหม่ การแสดงออกนี้เป็นเรื่องสามัญของชาวไทลื้อที่ต้องการแสดงให้ชาวฮั่นเห็นว่า ชนชาติไทลื้อยังคงอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีของชนชาติไทที่ยังคงรักษาไว้ได้กระทั่งทุกวันนี้ และยังเป็นประเพณีที่ตอบโต้ชนชาติฮั่นซึ่งเป็นตัวแทนของการพัฒนาและการบริโภคนิยมอย่างสุดขีด นอกจากนี้งานปอยปีใหม่ยังเป็นประเพณีที่ดึงดูดให้ชาวไทลื้อทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เห็นความสำคัญและใส่ใจกับวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของตนมากขึ้น แม้ว่าพื้นที่ในการแสดงออกจะถูกจำกัดก็ตาม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved